

Сл. № 22/29/17/9
Дата 10.01.1998

НАЦИОНАЛНА РАЗУЗНАВАТЕЛНА СЛУЖБА

Рег. №..... 4..... екз. №..... 1.....

0 8 01 1998 г

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Г.Н. Н. Бегонджиев
10.1.98г

СТ А Н О В И Щ Е

НА НАЦИОНАЛНАТА РАЗУЗНАВАТЕЛНА СЛУЖБА

по искане на Главния прокурор на Република България за
установяване на противоконституционност на разпоредби
на Закона за специалните разузнавателни средства, на
основание определение на Конституционния съд от 4 де-
кември 1997 година по конституционно дело № 17/1997 г.

ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

НАЦИОНАЛНАТА РАЗУЗНАВАТЕЛНА СЛУЖБА МОЖЕ ДА ИЗРАЗИ СЛЕДНОТО
СТАНОВИЩЕ ПО ИСКАНЕТО, НАПРАВЕНО ОТ ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР НА РЕПУБЛИКА
БЪЛГАРИЯ ЗА ОБЯВЯВАНЕТО НА ПРОТИВОКОНСТИТУЦИОННИ НА ЧЛ.18 АЛ.1;ЧЛ.19;
ЧЛ.30 И ЧЛ.34 АЛ.1 ОТ ЗАКОНА ЗА СПЕЦИАЛНИТЕ РАЗУЗНАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА
(ЗСРС), ОБНАРОДВАН В ДЪРЖАВЕН ВЕСТНИК БРОЙ 95 ОТ 21 ОКТОМВРИ 1997
ГОДИНА:

1. В чл. 18 ал.1 от ЗСРС, в съответствие с разпоредбата на чл.1 ал.1 и 2 от същия Закон, е предвидена като изключение една възможност с две изрично посочени и подробно описани хипотези - непосредствена опасност от извършване на тежки умишлени престъпления или заплаха за националната сигурност, при които използването на специални разузнавателни средства може да започне и без разрешение от органа по чл.15 от този закон, въз основа разпореждане на министъра на вътрешните работи или на писмено упълномощен от него секретар на МВР. Този текст не би следвало да се разглежда откъснато от следващите го алинея 2 и 3, тъй като със ЗСРС се регламентират специфични обществени отношения, като само в посоченото изключение, налагащо бързина при прилагане на специални разузнавателни средства, съдебната власт чрез органа по чл.15 от Закона, в срок от 24 часа, дава разрешение или отказва използването им. Едновременно с това, същия орган се произнася по съхраняването или унищожаването на събраната информация, нещо което не е предвидено за останалите случаи. По този начин практически е осигурена възможността за цялостен контрол от страна на съдебната власт при даване на разрешение за използването на специалните разузнавателни средства. В случай, че длъжностно лице по чл.18 ал.1 от ЗСРС наруши законовите изисквания, органът по чл.15 ал.1 от същия закон няма пречка да сезира прокуратурата за вземане на отношение по компетентност, което дава възможност да се гарантират конституционните права на гражданите. В тази връзка, твърдението, че разпоредбата на чл.18 ал.1 от ЗСРС пряко нарушава чл.34 ал.2 от Конституцията на Република България налага необходимостта от прецизиране при тълкуването на конституционния текст по отношение приложението на ЗСРС. С този закон се дава легално определение на специал-

НИТЕ РАЗУЗНАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА КАТО ЦЯЛО, А ОТ ЧЛ.5 ДО ЧЛ.10, ВКЛЮЧИТЕЛНО И ЗА ВСЯКО ОТ ТЯХ ПО ОТДЕЛНО. ТОВА СЪЗДАВА УСЛОВИЯ ЗА РЕАЛНА ПРЕЦЕНКА ПО ОТНОШЕНИЕ ОГРАНИЧАВАНЕ ПРАВАТА НА ГРАЖДАНИТЕ, В СЛУЧАИТЕ НА ЧЛ.18 ОТ ЗСРС, НЕ САМО ПО ЧЛ.34 АЛ.2 ОТ КОНСТИТУЦИЯТА НА Р БЪЛГАРИЯ, А И НА ТЕЗИ ПО ЧЛ.32 АЛ.2 И ЧЛ.33 АЛ.1 ОТ НЕЯ.

2. РАЗГЛЕЖДАНЕТО НА ЧЛ.19 ОТ ЗСРС ИЗВЪН КОНТЕКСТА НА ЦЕЛИЯ ЗАКОН, В КОЙТО ТОЧНО И ЯСНО СА ОПРЕДЕЛЕНИ ПРАВАТА И ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ ИЛИ ПИСМЕНО УПЪЛНОМОЩЕН ОТ НЕГО СЕКРЕТАР НА МВР, БИ МОГЛО ДА СЪЗДАДЕ ВПЕЧАТЛЕНИЕ, ЧЕ ТЕ ИМАТ ВЪЗМОЖНОСТ БЕЗУСЛОВНО ДА ПРЕКРАТЯТ ПРИЛАГАНЕТО НА СПЕЦИАЛНИ РАЗУЗНАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА. ТЕКСТЪТ НА ЧЛ.22 АЛ.1 И 2 ОТ ЗСРС ИЗРИЧНО ИЗБРОЯВА СЛУЧАИТЕ, КОГАТО МОЖЕ ДА СЕ ПРЕКРАТИ ИЗПОЛЗУВАНЕТО НА СПЕЦИАЛНИ РАЗУЗНАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА, НО НЕ УКАЗВА ОРГАНИТЕ, КОИТО ИЗВЪРШВАТ ТОВА. СЪГЛАСНО ЧЛ.16 ОТ ЗСРС СЛЕД ПОЛУЧАВАНЕ НА ПИСМЕНО РАЗРЕШЕНИЕ ПО ЧЛ.15 ОТ СЪЩИЯ ЗАКОН, ИМЕННО МИНИСТЪРЪТ НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ ИЛИ ПИСМЕНО УПЪЛНОМОЩЕНИЯТ ОТ НЕГО СЕКРЕТАР НА МВР, ДАВАТ РАЗПОРЕЖДАНЕ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА СПЕЦИАЛНИ РАЗУЗНАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА ОТ СЛУЖБИТЕ, КОИТО ГИ ОСИГУРЯВАТ. ПОРАДИ ТАЗИ ПРИЧИНА, ПРАВОМОЩИЯТА НА ДЛЪЖНОСТНИТЕ ЛИЦА ПО ЧЛ.19 ОТ ЗСРС СЕ ОГРАНИЧАВАТ САМО ЗА СЛУЧАИТЕ ПО ЧЛ.22 АЛ.1 И 2 ОТ ЗАКОНА, КАТО ИЗПЪЛНЯВАТ ЗАКОНОВОТО ИЗИСКВАНЕ ПИСМЕНО ДА УВЕДОМЯТ ОРГАНА ПО ЧЛ.15, ДАЛ СЪОТВЕТНОТО РАЗРЕШЕНИЕ. ПРИЛОЖЕНИЕТО НА ЧЛ.19 ВЪВ ВРЪЗКА С ЧЛ.22 ОТ ЗСРС ПО НИКАКЪВ НАЧИН НЕ НАРУШАВА РАВЕНСТВОТО МЕЖДУ ВЛАСТИТЕ И ОСОБЕНО НЕЗАВИСИМОСТТА НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ ПО ЧЛ.117 АЛ.2 ОТ КОНСТИТУЦИЯТА НА Р БЪЛГАРИЯ, А ОЩЕ ПО-МАЛКО В СЛУЧАИТЕ ПО ЧЛ.13 АЛ.1 Т.4 И Т.5 ОТ ЗАКОНА, ПРИ КОИТО ОТДЕЛНИ СТРУКТУРИ ОТ СЪДЕБНАТА ВЛАСТ ИМАТ ПРАВО ДА ИСКАТ ИЗПОЛЗУВАНЕТО НА СПЕЦИАЛНИ РАЗУЗ-

НАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА.

3. РАЗПОРЕДБАТА НА ЧЛ.30 ОТ ЗСРС Е В ПРЯКА ВРЪЗКА С ИЗИСКВАНИЯТА, ПРЕДВИДЕНИ В ЧЛ.20 АЛ.1, ЧЛ.16 И ЧЛ.19 ВЪВ ВРЪЗКА С ЧЛ.22 ОТ НЕГО. КОНСТИТУЦИЯТА НЕ МОЖЕ ДА РЕГУЛИРА ПРЯКО ЦЕЛИЯ СПЕКТЪР НА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ОТНОШЕНИЯ. ТОВА НАЛАГА И НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ПРИЕМАНЕТО НА ЗАКОНИ И ПОДЗАКОНОВИ АКТОВЕ. СТРИКТНОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНОВИТЕ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПРЕДПОЛАГА ДОБРОСЪВЕСТНОСТ И КОРЕКТНОСТ. ВЗАИМООТНОШЕНИЯТА НА МВР С ОРГАНИТЕ ПО ЧЛ.13 ОТ ЗСРС СА ЗАКОННО РЕГЛАМЕНТИРАНИ, КАТО МОЖЕ ДА СЕ СКЛЮЧВАТ И СПОРАЗУМЕНИЯ С ОТДЕЛНИТЕ ВЕДОМСТВА. КОНСТИТУЦИЯТА НА Р БЪЛГАРИЯ НЕ ПРЕДВИЖДА ВЪЗМОЖНОСТ СЪДЕБНАТА ВЛАСТ ДА ВЗЕМА РЕШЕНИЯ, КОИТО СА ОТ КОМПЕТЕНТНОСТТА НА ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА ВЛАСТ, А ДА ДАВА СЪОТВЕТНИТЕ РАЗРЕШЕНИЯ, КАКТО Е ПРЕДВИДЕНО И В ЧЛ.34 АЛ.2 ОТ НЕЯ.

4. ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЗСРС, НА ОСНОВАНИЕ ПАРАГРАФ 2 ОТ ЗАКЛЮЧИТЕЛНИТЕ МУ РАЗПОРЕДБИ, Е ВЪЗЛОЖЕНО НА МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ. ВИДНО ОТ ЧЛ.20 АЛ.1 ОТ ЗСРС СПЕЦИАЛНИТЕ РАЗУЗНАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА СЕ ПРИЛАГАТ ЕДИНСТВЕНО ОТ ОПЕРАТИВНО-ТЕХНИЧЕСКИТЕ СЛУЖБИ НА МВР. ПОРАДИ ТОВА, СЪВСЕМ ЕСТЕСТВЕНО Е ЗАКОНОДАТЕЛЯТ ДА ЗАДЪЛЖИ МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ ДА ОСЪЩЕСТВЯВА ИЗИСКВАЩИЯ СЕ КОНТРОЛ ПО ОТНОШЕНИЕ ИЗПОЛЗУВАНЕТО НА СПЕЦИАЛНИТЕ РАЗУЗНАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА И НА СЪБРАНИТЕ ДАННИ, КОИТО СЕ ПРЕДОСТАВЯТ ПО УСТАНОВЕНИЯ РЕД НА ПРАВОИМАЩИТЕ ОРГАНИ, ОПРЕДЕЛЕНИ ОТ ЗАКОНА. ВЪЗЛАГАНЕТО НА ПРАВА, СЪОТВЕТСТВУВАЩИ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НЕ БИ МОГЛО ДА СЕ ТЪЛКУВА КАТО ПРЯКО НАРУШАВАНЕ НА КОНСТИТУЦИОННОТО РАВЕНСТВО НА ВЛАСТИТЕ И НЕЗАВИСИМОСТТА НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ. ПОЗОВАВАНЕТО НА ЧЛ.31 АЛ.2 ОТ ЗСРС, КАТО АРГУМЕНТ В ЗАЩИТА НА ОБРАТНАТА ТЕЗА ПРАКТИЧЕСКИ Я ОБЕЗСМИСЛЯ, ТЪЙ КАТО В ТЕЗИ СЛУЧАИ.

МИНИСТЪРЪТ НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ НЕ БИ МОГЪЛ ДА ОСЪЩЕСТВЯВА ТАКЪВ НЕОГРАНИЧЕН КОНТРОЛ, КАКТО ТВЪРДИ ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР НА Р БЪЛГАРИЯ.

Предвид изложеното, НАЦИОНАЛНАТА РАЗУЗНАВАТЕЛНА СЛУЖБА Е НА МНЕНИЕ, ЧЕ ЧЛ.18 АЛ.1; ЧЛ.19; ЧЛ.30 И ЧЛ.34 АЛ.1 ОТ ЗСРС НЕ ПРОТИВОРЕЧАТ НА КОНСТИТУЦИЯТА НА Р БЪЛГАРИЯ, ПОРАДИ КОЕТО НЕ СЛЕДВА ДА БЪДЕ УВАЖЕНО ИСКАНЕТО НА ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР НА Р БЪЛГАРИЯ ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО № 17/1997 ГОДИНА.

НА НРС

/Д.ГЯУРОВ/